

VENTSPILS BIBLIOTĒKA

VENTSPILS MUZEJS

Ventspils un Ventspils novada literātu un mākslinieku jubilejas 2024. gadā

JANVĀRIS

2. janvāris. Pirms 50 gadiem dzimusi literāte Iveta Skapste (1974).

FEBRUĀRIS

4. februāris. Pirms 45 gadiem dzimis literāts Jānis Vādons (1979).

12. februāris. Pirms 95 gadiem dzimusi literāte Ilga Dzintara (1929– 2010).

15. februāris. Pirms 130 gadiem dzimis literāts Herberts Dorbe (1894– 1983).

MARTS

5. marts. Pirms 95 gadiem dzimusi māksliniece Skaidrīte Elksnīte (1929– 2002).

APRĪLIS

5. aprīlis. Pirms 145 gadiem dzimis literāts Kārlis Jēkabsons (1879– 1946).

28. aprīlis. Pirms 55 gadiem dzimis mākslinieks Ainārs Pastors (1969).

MAIJS

9. maijs. Pirms 95 gadiem dzimis literāts Zigfrīds Strauts (1929– 1988).

15. maijs. Pirms 45 gadiem dzimusi literāte Kristīne Ulberga (1979).

26. maijs. Pirms 50 gadiem dzimis mākslinieks Valts Ernštreits (1974).

31. maijs. Pirms 40 gadiem dzimusi literāte Laura Vinogradova (1984).

JŪNIJS

7. jūnijs. Pirms 100 gadiem dzimis grafiķis, gleznotājs Roberts Ozolpupa (1924).

JŪLIJS

4. jūlijs. Pirms 115 gadiem dzimis mākslinieks Kārlis Freimanis (1909– 1987).

AUGUSTS

16. augusts. Pirms 135 gadiem dzimis literāts Eduards Šillers (1889–1938).

SEPTEMBRIS

11. septembris. Pirms 125 gadiem dzimusi literāte Zelma Dzenīte (1899–1996).

15. septembris. Pirms 75 gadiem dzimis mākslinieks Jānis Kalniņš (1949– 1987).

16. septembris. Pirms 125 gadiem dzimis literāts Ernests Aistars (1899–1998).

16. septembris. Pirms 55 gadiem dzimis literāts Andris Akmentiņš (1969).

OKTOBRIS

11. oktobris. Pirms 125 gadiem dzimusi māksliniece Alīda Vāne (1899– 1969).

17. oktobris. Pirms 115 gadiem dzimis mākslinieks Kārlis Danne (1909– 1939).

20. oktobris. Pirms 65 gadiem dzimis mākslinieks Andris Vēzis (1959).

NOVEMBRIS

14. novembris. Pirms 55 gadiem dzimis mākslinieks Jānis Kupčs (1969).

19. novembris. Pirms 55 gadiem dzimis mākslinieks Ojārs Apinis. (1969).

DECEMBRIS

7. decembris. Pirms 50 gadiem dzimusi māksliniece Etija Gorbante (1974).

11. decembris. Pirms 105 gadiem dzimis mākslinieks Kārlis Aulmanis (1919–1997).

12. decembris. Pirms 65 gadiem dzimusi literāte Maija Skore (1959).

26. decembris. Pirms 55 gadiem dzimusi literāte Ieva Rupenheite (1969).

VĒSTURES NOTIKUMU KALENDĀRS 2024

Pirms 655 gadiem. 1369. gada 10. jūlijā parakstīts senākais zināmais dokuments, kuram pievienots Ventspils pilsētas zīmogs. Tajā redzami pilsētas ģerboņa pamatelementi – krusts un rags. Atrodas Lībekas arhīvā.

Pirms 395 gadiem. 1629. gadā noslēgts Altmarkas pamiers starp zviedriem un poļiem, un no šī gada līdz 1935.gadam zviedri iekasēja muitu Ventspils ostā.

Pirms 370 gadiem. 1654. gada 20. maijā kurzemnieki hercoga Jēkaba būvētajā buriniekā “Die Hertzoginn von Churlandt” pirmoreiz sasniedza Tobago salu.

Pirms 365 gadiem.

1659. gada 12. aprīlī zviedri ieņēma Ventspili. Ugunsgrēkā gāja bojā daļa pilsētas, tika izpostīta kuģu būvētava.

1659. gada 22. septembrī zviedru komandants Ventspilī virsleitnants Bikertons padevās poļiem.

Pirms 260 gadiem. 1764. gada 8. maijā Ventspilī atvēra pilsoņu skolu. Tā atradās jaunuzceltajā skolas ēkā, tagad Skolas ielā 3. Ēkas saglabājusies līdz mūsdienām.

Pirms 205 gadiem. 1819.gadā Ventspils kļuva par (Krievijas impērijas Kurzemes guberņas) apriņķa pilsētu.

Pirms 190 gadiem.

1834.gada 20.maijā svinīgi guldīts pamatakmens evaņģēliski luteriskajai baznīcai Ventspilī tā sauktajā Štrauha laukumā, pie tagadējā Rātslaukuma.

1834.gada 28. novembrī tika izstrādāts un Krievijas cara apstiprināts Ventspils jaunais plānojums, kurš netika realizēts.

Pirms 180 gadiem. 1844. gada 18.februārī vairāksolīšanā tika pārdots Ventspils koktēlnieku darinātais altāris un kancele no evaņģēliski luteriskās baznīcas Ventspils pils kapelā.

Pirms 125 gadiem. 1899. gadā Ventspils pilsētas arhitekts R. Frišs izstrādāja jaunu pilsētas attīstības plānu. Pēc tā tika izbūvēta tagadējā pilsētas daļa – Jaunpilsēta.

Pirms 120 gadiem.

1904. gada 24.martā slēdza zirgu pasta staciju Ventspilī, Užavas ielā un likvidēja zirgu pasta līniju.

1904.gada 11. jūnijā atkārtojās “Kartupeļu dumpis”. Pilsētas strādnieki un apriņķa zemnieki ar varu mēģināja aizkavēt kartupeļu iekraušanu kuģos izvešanai uz ārzemēm.

1904. gada 3. jūlijā Rīgā dibināta Latvijas sociāldemokrātiskā strādnieku partija. Piedalījās arī pārstāvji no Ventspils.

1904. gada 11. novembrī pabeigta un svinīgi atklāja visa dzelzceļa līnija Maskava- Ventspils- Ribinska.

1904.gada 31. decembrī dibināta Ventspils latviešu biedrība. Par savām priekštecēm tā uzskata iepriekšējās- Latviešu lasīšanas un Latviešu sadraudzības biedrības.

Pirms 115 gadiem.

1909. gadā iekārtota telefona līnija Ventspils- Kuldīga.

1909. gadā Ventspilī dibināta Latviešu skatuves biedrība.

Pirms 110 gadiem.

1914. gada 20.jūlijā, sākoties Pirmajam pasaules karam, Ventspils ostas vārtos nogremdēja vairākus tirdzniecības kuģus.

1914. gada 22. jūlijā Ventspils evaņģēliski luteriskajā baznīcā nolasīja Krievijas ķeizara manifestu par kara sākšanos.

1914. gada 6. augustā pie Ventspils robežsargi atsita vācu mēģinājumu izcelt desantu.

Pirms 105 gadiem.

1919. gada 30. janvārī Ventspili ieņēma 3. Padomju Latvijas jātnieku divīzions, nošāva vairākas civilpersonas un sagūstītos vācu dzelzs divīzijas kareivjus.

1919. gada 24. februārī Ventspili ieņēma landesvērts. No 24. līdz 27. februārim iedzīvotāju apšaušana. Upuru skaits dažādos avotos uzrādīts no 55 līdz 300.

1919. gada 22. martā Ventspilī sāka znākt pirmā avīze pēc kara "Ventspils Avīze".

1919.gada 25. jūlijā no Ventspils aizgāja pēdējās vācu armijas daļas.

1919.gada 25. jūlijā ventspilnieku sagaidīts ostā no Liepājas iebrauc angļu mīnu kreiseris ar Latvijas armijas karavīriem.

1919.gada 23. septembrī atvērta pilsētas lasītava. Tā atradās vecajā rātsnamā pie Rātslaukuma.

Pirms 100 gadiem.

1924. gadā atklāja autobusu satiksmi pilsētā.

1924. gada 3. maijā dibināta Ventspils amatnieku gilde "Brālība".

1924. gada maijā iznāca Ventspils un apkārtnes studējošo biedrības gadagrāmatas pirmais un vienīgais sējums.

Pirms 95 gadiem. 1929. gada martā jūra aizsala tā, ka pa ledu varēja aiziet uz Sāmsalu. Ventspilnieki ilgi pieminēja bargo 1928./1929.gada ziemu.

Pirms 90 gadiem.

1934. gada martā Jūrmalā uzcelts jaunais loču tornis “baltā bāciņa”.

1934. gada 17. maijā liels ugunsgrēks Ventspilī – Plosta ielā, nodega Kāna kokzāģētava un 7 dzīvojamās ēkas.

Pirms 85 gadiem.

1939. gada 8. jūlijā tika iesvētīta un 10. jūlijā sāka darbu jaunuzceltā Silto jūras vannu iestāde Vasarnīcu ielā.

1939. gada 16. oktobrī Ventspils ostā saskaņā ar PSRS- Latvijas 1939. gada 5. oktobra savstarpējās palīdzības līgumu ienāca pirmie padomju kara kuģi.

1939. gada 19. oktobrī Ventspils ostā ienāca Vācijas preču un pasažieru motokuģis “Waldtraut”. Sākās Ventspils vācbaltiešu “repatriācija”.

1939. gada 21. novembrī no Ventspils ostas aizgāja pēdējais vācbaltiešu izceļotāju kuģis “Scharhorn”.

1939. gada 29. oktobrī saskaņā ar PSRS-Latvijas līgumu Ventspilī un apriņķī sāka ienākt padomju sauszemes karaspēka daļas un aviācija.

Pirms 80 gadiem.

1944. gada rudenī no Ventspils un apkārtnes bēgļi ar laivām devās uz Zviedriju. Daļu braucienu organizēja Latvijas Centrālā padome. Bēgšana turpinājās līdz 1945. gada maijam.

Pirms 75 gadiem.

1949. gada 25. martā tika deportēti 2005 Ventspils un Ventspils apriņķa iedzīvotāji.

1949. gada 31. decembrī tika likvidēts Ventspils apriņķis un izveidots Ventspils rajons. Daļu no bijušā apriņķa iekļāva Dundagas un Alsungas rajonos.

Pirms 70 gadiem.

1954. gada 16. janvārī dibināta Gāliņciema bibliotēka, tolaik pilsētas 3. bibliotēka, kur bija arī lasītava un pasta nodaļa.

1954. gada 21. februārī Ventspilī atklāts piemineklis Sarkanās armijas komandierim Jānim Fabriciusam (1877-1929). Autors - tēlnieks J.Zariņš.

1954. gada 14. maijā Ventspilī nodibināts Jūras zvejniecības brīvdabas muzejs.

1954. gada 1. septembrī atklāta un sāk darboties Ventspils 2. vidusskola Kuldīgas ielā.

Pirms 65 gadiem.

1959. gada septembrī beidza pastāvēt cietums Livonijas ordeņa pilī Ventspilī. Pēc īsa pārtraukuma tajā apmetās PSRS armijas daļas.

Pirms 60 gadiem.

1964. gada 29. aprīlī Ventspils pilsētai pievienoja ap 15 kvadrātkilometru lielu teritoriju ar Staldzeni un Būšnieku ezeru. Pilsētas teritorija pieauga līdz 43,02 kvadrātkilometriem.

Pirms 45 gadiem.

1969. gadā no pirmā līdz otrajam novembrim vētra Kurzemē smagi skāra Ventspili. Ziemeļrietumu vēja 26 brāzmas ar ātrumu 35 metri sekundē nolauza un izgāza ar saknēm simtiem koku pilsētā un piepilsētas mežā. Maksimālais ūdens līmenis + 115 cm.

Pirms 40 gadiem.

1984. gadā Ventspils ostā sauso kravu apgrozījums pirmo reizi ostas vēsturē pārsniedz 3 miljonus tonnu, bet kopā ar naftas produktiem ostas apgrozījums bija 38 miljoni tonnu.

Pirms 35 gadiem.

1989. gada 23. februārī LPSR Ventspils pilsētas TDP izpildkomiteja pieņēma lēmumu par Ventspils pilsētas vēsturiskā ģerboņa atjaunošanu.

1989. gada 25. martā atklāta piemiņas plāksne politiski represētajiem ventspilniekiem pie Ventspils dzelzceļa stacijas.

1989. gada 26. martā PSRS Augstākās padomes vēlēšanās 300. Ventspils nacionāli teritoriālajā apgabalā ievēlēts ventspilnieks – ārsts Andrejs Eizāns.

1989. gada 28. martā notika Interfrontes Ventspils nodaļas dibināšanas konference.

1989. gada 2. aprīlī virs Ventspils vēstures muzeja ēkas Akmeņu ielā 3 ventspilnieki pacēla sarkanbaltsarkano karogu.

1989. gada 8. aprīlī dibināts Ventspils politiski represēto klubs.

1989. gada 19. maijā Ventspilī Ērgļu ielā tika atklāts Ventspils rakstnieka Herberta Dorbes memoriālais muzejs “Senču putekļi”.

1989. gada 16. septembrī laikraksts “Padomju Venta” tika nosaukts kādreiz Ventspilī iznākušā laikraksta “Ventas Balss” vārdā. No partijas orgāna tas kļuva par novada laikrakstu.

1989. gada 28. septembrī Ventspils pilsētas TDP sāka atdot Ventspils ielām to vēsturiskos nosaukumus.

1989. gada 10. decembrī notika pašvaldību vēlēšanas. Vēlēšanu gaitā Ventspils TDP ievēlēja 90 deputātus.

Pirms 5 gadiem. 2019. gada 25. jūlijā atklāta koncertzāle “Latvija” un Ventspils Mūzikas bibliotēka.